

СТАНОВИЩЕ

от проф. Виктор Паунов за хабилитационния трудна кандидата за академична длъжност „Доцент“ (по „Визуална комуникация“ и „Живопис“). в НХА, катедра „Плакат и визуална комуникация“ обявен в ДВ бр. 101 от 27. 011. 2020 г.
на ас. д-р Стоян Дечев Дечев,
включващ разнообразна художествена продукция от сферата на графичния дизайн, типографията, живописиста

Представеният хабилитационен труд, макар и съставен от множество и разнородни по форма разработки, категорично е адресиран към стратегическата линия в работата и творчеството на Стоян Дечев като художник и преподавател. Той естествено е предпоставен от широкото поле на неговите творчески търсения и интереси на приложен график, живописец, илюстратор или просто майстор на композицията и рисунката, а и автор на публикации. Няма да се спирам тук и на неговия професионализъм и възможности в създаването и организацията на художествената материя – той отдавна е доказан и реализиран у нас и в чужбина автор, печелил е признание и награди. Искам да отбележа, че явяването на Стоян Дечев в гореспоменатия конкурс за мен съдържа преди всичко логиката на ерудицията, себеотрицателен екстровеертен, готов да сподели открито опита и знанията си човек. Естествено и без професионална ревност, той е изцяло обърнат към учещи млади хора, занимаващи се със сериозната и дълбока проблематика на изобразителните изкуства.

След казаното до тук ще започна своя анализ на съдържанието на хабилитационния труд, събиращ творчески доказателства в сферите на визуалната комуникация и живописиста. Ясният стремеж на Стоян Дечев да заяви своята принадлежност към традициите на ателие 18 на специалността се съчетават с разбиранията и опита му на универсално подготвен художник.

В първата част на хабилитацията, основните акценти са защитени убедително с обекти на графичния дизайн, разработвани в продължителен времеви интервал, но запазили своята визуална актуалност и графична категоричност. Така демонстрираните в раздела „Знаци и логотипи“ 17 разработки се отличават с ясна съдържателност, директност на внушението, овладяна синтетичност и разпознаваем сигнал. Осезаема е връзката им със световно признатата българска школа в територията на запазения знак, съчетаваща високо ниво и оригиналност на подходите и решенията. Прави впечатление хармоничността и майсторството, с които Дечев съчетава иконичните и типографски елементи в своите лога и логотипи.

Кандидатът развива и обогатява своята образност, убедително разполагайки се в особеното пространство на „малката графика“ – филателните издания (представени са осем проекта). С огромно внимание и любов Стоян Дечев изгражда остроумни и разпознаваеми решения в иначе сложната и претоварена с изисквания и строги ограничения композиция на марката, блока, пощенският

печат и плик. Трябва да се подчертае приносът му с някои нововъведения в проектирането, които, без да нарушават общоприетите стандарти, елегантно заобикалят стереотипите и се превръщат в „иновация“ както в композиционен план, така и в технологично отношение. Изкушавам се да отбележа и дългогодишната работа на Стоян Дечев в Националния съвет по маркоиздаване, където отстоява безкомпромисно професионализма и естетичността в тази толкова специфична област на визуалните изкуства.

Важният раздел „Плакати“ (показани са 12 реализирани проекта) разкрива универсалния подход на Стоян Дечев да създава категорични визуални решения, покриващи изцяло съществените за „философията“ на плаката ясна идея, директно, синтезирано възприятие, лаконичност, интересно хрумване (виц). Демонстрираните плакати впечатляват и с майсторското владение на разнообразни изразни средства за предаване на визуалното съобщение: от свободната рисунка и колажа, през живописните подходи, до характерни със острата си декоративност изображения, чистият знак, разнообразната компютърна графика, фотографията. Отново си заслужава да подчертая категорично заявената принадлежност към положените още от проф. Поплилов и проф. Йончев основополагащи за специалността „Плакат“ принципи, на които Дечев е верен, като възпитаник на тази специалност и преподаващ в нея днес.

Съществена втора част от хабилитационния труд, разделът „Живопис“ отново заявява изконна за Стоян Дечев територия. Подплатени с богата култура и майсторско владение на различни техники, представените 10 живописни обекта разкриват както пристрастията и ангажираността на кандидата с важни социални теми и значими исторически личности, така и искреното преклонение на един загрижен и впечатлителен наблюдател към природата и човека. Организиран в цикли („Родопи“, „Поклон“, „Социални мотиви“, „Впечатления от чужбина“), разположени в различни жанрове (портрет, пейзаж, фигурална композиция), работени с акварел, темпера, смесени техники, масло и изпълнени най-често със сдържан, разпознаваем колорит, те изразяват отношението на Дечев към подчертания сюжет, преклонението пред природата, отговорностите в отношенията с другите и в живота. Те са още една рефлексия към битността му на художник, събрал в себе си плакатиста и живописеца, още повече, че това е предопределено и от силната интердисциплинарна връзка при преподаването на дисциплините „Плакат“ и „Живопис“ в специалността.

В подкрепа на хабилитационния труд, Стоян Дечев предлага няколко групи от разнообразни свободни работи, обогатени със своеобразния му художнически почерк, но принадлежащи към широкото графично пространство – калиграфски листове, изследващи с любов голямата територия на типографията, илюстрации, посветени на живата природа, но не сухо-документални, а заредени с енергия и артистизъм, карикатурата, на която художникът с признателност отрежда значимо място като недооценена родна сестра на плаката и рисунки, отличителни със спонтанност и виртуозна свобода.

Уважаеми колеги, Като специалист в повечето области, в които е разположен хабилитационният труд на Стоян Дечев и като художник, занимаващ се активно в последните 35 години с проблематиката на изображението, композицията и изобщо графичните изкуства, и преподаващ в тази сфера, мога да оценя по достойнство неговото представяне в този конкурс.

Спецификата на творческите му търсения, личният му богат практически опит, многобройните му изяви оправдават и авторската претенция за оригиналност, приноси и полезност. Не мога да отмина впечатлението за сериозен мащаб и организираност, ясна практическа насоченост на представените за оценка произведения. Това са не просто концептуални опити и разсъждения, въплътени в реализации, а и ясно формулирани своеобразни методики за поднасяне и усвояване на знания и умения, ценни информации и придобиване на професионални компетентности.

Изразявам общото си впечатление за значим, тематично проблемен, с категорични приносни моменти хабилитационен труд. Положителния знак на моето становище е логичен заради убедеността ми, че Стоян Дечев ще допринесе повече за институцията НХА като Доцент по Визуална комуникация и живопис. С пълна убеденост препоръчвам да му бъде присъдена тази академична длъжност!

2021, София

Проф. Виктор Паунов,
ръководител на катедра „Книга, илюстрация
и печатна графика“, НХА